

Augustus 2025

Preventie en gezondheidsbevordering

Samenvatting van de thematische overlegmomenten die in 2025 in de vijf zorgzones in het Brussels Gewest zijn georganiseerd.

Er waren 16 bijeenkomsten van welzijns- en gezondheidsprofessionals rond dit thema

Het thematisch overleg in de zorgzones wordt georganiseerd om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen en om kennis te delen, de behoeften van de bevolking te monitoren, de noodzakelijke aanpassingen op het gebied van aanbod en samenwerking te identificeren en gezamenlijk uit te voeren acties voor te stellen. Alle actoren uit de welzijns- en gezondheidssector zijn welkom.

Monitoring van de behoeften van de bevolking

In alle zorgzones wordt de monitoringfunctie aangescherpt door feedback uit het veld, uitwisselingen tussen professionals en analyse van de lokale realiteit:

- **Voeding:** ongelijke toegang tot gezonde voeding (onevenwichtige pakketten, gebrek aan verse producten, culturele hindernissen), grotere behoeften bij jongeren (tieners/studenten), eenoudergezinnen, kwetsbare groepen.
- **Huisvesting:** onhygiënische omstandigheden, slechte huisvesting, onzekere woonsituaties, veel administratieve rompslomp en gebrek aan coördinatie bij de begeleiding.
- **Geestelijke gezondheid:** sociaal isolement (vooral bij ouderen, migrantenvrouwen, alleenstaande ouders), stigmatisering, digitale ongelijkheid, ongelijke toegang tot informatie en zorg, gebrek aan tools voor professionals.
- **Preventie:** moeilijke toegang tot informatie, vooral over vaccinaties (griep, mazelen) en screening (darmkanker, soa's), en onaangepaste communicatie (ondersteunend materiaal te laat beschikbaar, onduidelijke of stigmatiserende boodschappen).
- **Digitale kloof:** digitalisering van administratieve procedures en diensten maakt het moeilijker om hulp te krijgen (afspraken maken, itsme gebruiken enz.) en zorgt ervoor dat kwetsbare groepen nog meer geïsoleerd raken.
- **Kwetsbare groepen:** tieners, ouderen, geïsoleerde mensen, chronisch zieken (bijv. diabetici).
- **Nieuwe bezorgdheden:** pesten op school, vaccinatietwijfel, toegang voor mensen met een beperking, schooluitval, gebruik van lachgas.

Vaststellingen en moeilijkheden

- **Mobilisatie van doelgroepen:** moeilijk om kwetsbare mensen te betrekken bij preventieacties, gebrek aan erkenning van hun expertise, onaangepaste openingstijden, logistieke belemmeringen (taal, toegankelijkheid, kinderopvang enz.).
- **Gebrek aan coördinatie en afstemming tussen spelers:** hokjesdenken in de welzijns- en gezondheidszorg, met name op het gebied van isolement en vaccinatie, met als gevolg een versnippering van de inspanningen.
- **Rijk lokaal aanbod, maar weinig zichtbaar:** er bestaan repertoria van voedselhulp, welzijnsactiviteiten of huisvesting, maar ze zijn onbekend of worden te weinig gebruikt.
- **Curatieve zorg domineert nog altijd:** preventie komt op de tweede plaats in de institutionele prioriteiten.
- **Onbekendheid met gewestelijke campagnes** (bijv. Blue March, griepvaccinatie): weinig bekend behalve bij de medische spelers (medische centra).
- **Gebrek aan geschikte hulpmiddelen voor de doelgroepen:** aantrekkelijk beeldmateriaal, in eenvoudige taal of duidelijke mapping van bestaande voorzieningen.
- **De hulp wordt niet gebruikt:** omwille van financiële problemen, beperkte mobiliteit, onbekendheid met rechten, taal, schaamte en stigmatisering enz.
- **Overbevraging van welzijns- en gezondheidsprofessionals** met taken die buiten hun kernactiviteiten vallen (bv. digitale technologie).

Actiepistes

Preventie

- **Gecoördineerde campagnes** over vaccinatie (griep) uitwerken
- Het gebruikte **beeldmateriaal** verbeteren en boodschappen op dezelfde lijn brengen, bevelen vermijden, een positieve en verstaanbare toon hanteren.

- De **samenwerking** met de medewerkers preventie en gezondheidsbevordering versterken op het niveau van de zorgzones om de organisaties te begeleiden en de tussenpersonen in het veld te mobiliseren (bv. apotheken, thuiszorg, medische centra).

Geestelijke gezondheid

- Spraakmakende films ('Midi Docu Ciné') vertonen, interventies in scholen, campagnes om stigmatisering tegen te gaan.
- Samenwerken met culturele festivals, medische centra, lokale verenigingen.

Voeding

- Participatieve en interculturele workshops (recepten uit de buurt, wereldkeuken).
- Ludieke tools gebruiken (spelletjes, gezamenlijk opgestelde receptenboeken).
- Zichtbaarheid van het aanbod: repertorium van voedselhulp, inventaris van welzijnsactiviteiten, opsporen van openbare waterpunten (hydratatie in de zomer).

Huisvesting

- Opleidingen voor niet-gespecialiseerde professionals.
- Lokale repertoria opstellen en een 'Huisvestingsdorp' om professionals van tools te voorzien.

Isolement

- Vrijwilligerswerk stimuleren, initiatieven om contacten te leggen onder de aandacht brengen.
- Organisatie van intergenerationele evenementen en collectieve activiteiten in de wijken.

Digitale kloof

- Een repertorium van hulpbronnen afwerken en verspreiden.
- Zoeken naar synergieën om te stimuleren tussen maatschappelijk werkers en ondersteunende organisaties op het gebied van digitalisering.

Territoriale coördinatie

- Een gemeenschappelijke preventiekalender opstellen (Gezondheidspreventie-info).
- Werkgroepen oprichten per thema (huisvesting, geestelijke gezondheid, voeding) om de uitwisseling van middelen en interdisciplinariteit te bevorderen.

Participatie en gemeenschap

- Implementatie van de gemeenschapsaanpak.
- Mentorschap tussen inwoners, gezamenlijke ontwikkeling van participatieve tools, erkenning van ervaringsdeskundigheid.

Lees de samenvattingen van de bijeenkomsten → hier

Vooruitzichten

De thematische overlegmomenten rond preventie en gezondheidsbevordering gaan verder in de vijf zorgzones. De data voor de overlegmomenten 2026 staan op de agenda van de websites van de zorgzones.

Voor meer info over de thematische overlegmomenten preventie en gezondheidsbevordering in elke zorgzone:

- **Zorgzone Zuid-Oost** → hier
- **Zorgzone Zuid** → hier
- **Zorgzone Noord-Oost** → hier
- **Zorgzone Centrum-West** → hier
- **Zorgzone Noord** → hier